

BOTANICUM

KASVITIEEN TIEDOTUSLEHTI • 8/2017 • 22.9.2017

Helsingin yliopiston Luonnontieteellisen keskuksen Luomuksen kasvitieteen yksikkö
sekä Biotieteiden laitos (kasvibiologia)

Vastaava päätoimittaja Marko Hyvärinen (@helsinki.fi), toimittaja Leena Helynranta (@helsinki.fi)

LUOMUS

LUONNONTIETEELLINEN KESKUSMUSEO

Henkilökunta uutisia

Saara Velmalan museoura jatkaa 1.9.2017 lähtien vakinaisessa museomestarin tehtävässä kasvitieteen yksikön sieni- ja sammaltiimissä. Entistä Roland Skyténin paikkaa haki yhdeksän henkilöä, joista neljää haastateltiin.

Vierailijoita

- 5.9.–4.10. **Mikhail Kozhin**, Venäjä, Moscow State University & Kandalaksha Nature Reserve. Taxonomic revision and databasing of herbarium specimens from the Russian Lapland (Murmansk Region): focus on monocots. Historical collections from the Kola Peninsula. Funding from Societas pro Fauna et Flora Fennica. Yhteyshenkilö Alexander Sennikov.
- 6.9.–29.11. **Viviana Motato-Vásquez**, Brasilia, Saõ Paulo, Instituto de Botânica. Polypores and corticioid fungi / käyvät ja orvakat. Viviana will be conducting research for her PhD thesis *Taxonomy and systematics of the phlebioid clade (Basidiomycota, Polyporales) in the Brazilian Atlantic Forest* in collaboration with Otto Miettinen. She brings with her valuable collections from Southern Brazil, and will be working on them and H collections in the herbarium as well as in the DNA lab. Her thesis focusing on species and genus level taxonomy is supervised by Dr. Adriana de Mello Gugliotta and Otto Miettinen

Matkoilla

- 19.–25.9. **Tea von Bonsdorff**, XXIII Pohjoismainen sienitieteen kongressi (Nordic Mycological Congress), Tanska, Vejle.
- 9.10.–1.12. **Pertti Uotila**, Sveitsi, Geneve, Conservatoire et jardin botaniques ville de Geneve (G), herbaariotyöskentelyä (*Chenopodiaceae*).

Ajankohtaista ESCAPE-hankkeessa

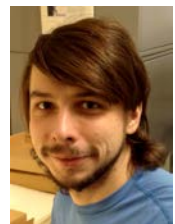
Elokuun 31. päivä saatiin päätökseen viisivuotinen Suomen luonnonvaraisten kasvien etäsuojeluhanke ESCAPE. Raportointi on parhaillaan työn alla, sen takarajana on 30.11.2017. Joitakin julkaisuja vielä viimeistellään painokuntoon, mutta muuten hankkeen aikaiset työt on saatu päätökseen. Hankkeen osapuolista Metsähallitus jatkaa kohdelajien seurantaa vielä 15 vuoden ajan. Kaisaniemen kasvitieteelliseen puutarhaan Jean Wiikin taloon muuttava ESCAPE-rahoituksella perustettu siemenpankki jatkaa toimintaansa osana Luomuksen Kasvitieteen yksikköä. Mukana olleiden kasvitieteellisten puutarhojen kokoelmissa

Helsingissä ja Oulussa on etäsuojelussa olevia uhanalaisia kasveja nähtävillä jatkossakin. Oulun yliopiston kasvitieteellisellä puutarhalla mikrolisätyt ja kryosäilytetyt kasvit ovat nekin tallessa ja tarvittaessa etäsuojelutoimiin käytettävissä. Sekä siemenpankkiin että kryosäilytykseen kerättyjä kokoelmia tullaan jatkossa täydentämään.

Hankkeen tuotteena koottiin kohdelajeiksi valittujen kasvien etäsuojelukokeiluissa saadut tulokset ja kokemukset Etäsuojelijan oppaaseen (Norrlinia 32: 1–64), joka on saatavilla sekä painettuna että pdf-muodossa [Escapen](#) sivuilta tai [Luomuksen kirjat](mailto:sanna.laaka-lindberg@helsinki.fi) -sivulta. Painettu opas on saatavilla maksutta tilaamalla sanna.laaka-lindberg@helsinki.fi. Vastaavasti pian valmistuva Sammalten etäsuojeluopas tulee saataville. [ESCAPE](#)-verkkosivut jäävät auki, mistä hankkeen raportit ja muut julkaisut ovat jatkossakin saatavilla.

Tavoitteiltaan monipolvinen ja ison joukon lajiensuojelun ammattilaisia Luomuksessa, Oulun yliopiston kasvitieteellisellä puutarhalla, Suomen ympäristökeskuksessa ja Metsähallituksessa työllistännyt hanke saatiin kunnialla loppuun ja tietoisuutta etäsuojelusta yhtenä lajiensuojelun keinona parannettua. Kokemusten pohjalta etäsuojelua voidaan kehittää edelleen. Hankkeessa tuotettiin etäsuojelun eri puolia kuvaavaa materiaalia, opinnäytetöitä ja tutkimusaineistoja. Kaikkiaan hankkeen tuloksena muodostettiin etäsuojelukokoelmiin saatiin 167 uhanalaista putkilokasvilajia ja kolme sammalta. Kokoelmat muodostavat uhanalaisten kasvilajien geenipankin, josta on tarvittaessa

◀ Alkuperäinen kuva ESCAPE-mannekiiniksi valitusta punavalkusta (*Cephalanthera rubra*) kasvupaikallaan Salon (ent. Suomusjärvi) Arpalahdessa. Kuva Mika Kalliovirta.

Kozhin

Motato-Vásquez

mahdollista kasvattaa uusia yksilöitä erilaisia toimenpiteitä kuten palautusistutuksia ja populaatioiden vahvistamista varten. Hankkeen työntekijät kiittävät mielenkiinnosta työtämme ja tavoitteitamme kohtaan sekä eri asiantuntijoilta saadusta tuesta ja avusta. LIFE+2011 BIO/FI/917 ESCAPE päättyi, mutta lajiensuojelutyö jatkuu.

— Sanna Laaka-Lindberg

Uusia julkaisuja

- Bonsdorff, T.** 2017: Suomesta löytyi uusi rouskulaji. — *Sienilehti* 69(3): 19–20.
- Enroth, J. & Koponen, T.** 2017: Bryophyte flora of Hunan Province, China. 25. Neckeraceae and Miyabeaceae (Musci). — *Acta Bryolichenologica Asiatica* 7: 147–176.
- Härkönen, M.** 2017: Mauri Korhonen 90 vuotta. — *Sienilehti* 69(3): 5–8.
- Koponen, T.** 2017. A synopsis of the Mniaceae (Bryophyta). X. Malesian taxa, with a world list of the taxa in Mniaceae. — *Acta Bryolichenologica Asiatica* 7: 205–227.
- Lazkov, G.A. & **Sennikov, A.N.** 2017: Taxonomy of two blue-flowered juno irises (*Iris* subgen. *Scorpiris*, Iridaceae) from the Western Tian-Shan. — *Annales Botanici Fennici* 54: 297–305.
- Lazkov, G.A. & **Sennikov, A.N.** 2017: Taxonomic corrections and new records in vascular plants of Kyrgyzstan, 5. — *Memoranda Societatis pro Fauna et Flora Fennica* 93: 79–100. [Verkossa.](#)
- Miranto, M.** (toim.) 2017: Etäsuojeelijan opas. — *Norrinia* 32:1–64. [Verkossa.](#)
- Sollman, P. & **Koponen, T.** 2017: Bryophyte flora of the Hunan Province. 24. Pottiaceae (Musci). — *Acta Bryolichenologica Asiatica* 7: 99–146.
- Stepanchikova, I.S., Andreev, M.P., Himelbrant, D.E., Motiejūnaitė, J., Schiefelbein, U., Konoreva, L.A. & **Ahti, T.** 2017: The lichens of Bolshoy Tuters Island (Tytärsaari), Leningrad Region, Russia. — *Folia Cryptogamica Estonica* 54: 95–116.
- Tan, B.C. & **Koponen, T.** 2017: Bryophyte flora of Hunan Province, China. 26. Sematophyllaceae. — *Acta Bryolichenologica Asiatica* 7: 177–203.
- Tan, B.C., **Koponen, T.** & Norris, D.H. 2017: Bryophyte flora of the Huon Peninsula, Papua New Guinea. LXXVII. Sematophyllaceae (Musci) 3. *Macrohymenium*, *Mastopoma*, *Rhaphidorrhynchium*, *Sematophyllum*, *Trismegistia* and *Warburgiella*, with a key to the genera and a checklist of the taxa. — *Acta Bryolichenologica Asiatica* 7: 3–70.
- Uotila, P.** 2017: Notes on the morphology and taxonomy of *Chenopodiastrum* (Chenopodiaceae / Amaranthaceae s. lato), with two new combinations, *C. erosum* from Australia and *C. gracilispicum* from China. — *Ann. Bot. Fennici* 54: 345–352.
- Uotila, P.** 2017: Maurin kanssa Idän Silkkitiellä. — *Sienilehti* 69(3): 9–14.

Mauri Korhosen 90-vuotisjuhlanumero Sienilehdessä

Fil. toht. (h.c.) Mauri Korhonen – kasvimuseon pitkäaikainen konservaattori (eläkkeelle 1990) – täytti 90 vuotta 18.8.2017. *Sienilehti* 69:3 (2017) on omistettu hänen juhlanumerokseen, kannessa kupukirjovahakas (*Hygrophorus korhonenii* Harmaja). Marja Härkönen esittelee Maurin jännittävän elämänkerran, ja Pertti Uotila kertoo historiallisen Lounais-Aasian kasvitieteellisen retkikunnan seikkailuista 1972 (Mauri oli yksi retkeläisistä). Lisäksi on paljon uutta tietoa rouskuista, joista Mauri on tehnyt merkittäviä tutkimuksia ja teoksia. Sydämelliset onnittelumme koko keskusmuseon puolesta! — *Teuvo Ahti*

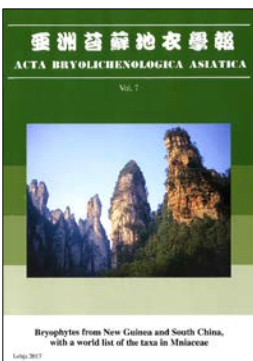
► Mauri kuvaa suppilohaperoita Bromarvin Framnäsissä vuonna 1975. Kuva Tuomo Niemelä, julkaistu *Sienilehdessä* 69(3).

Bryologiaa

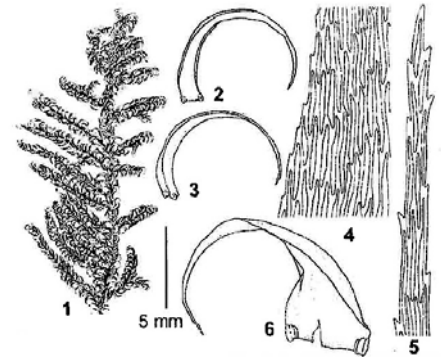
Acta Bryolichenologica Asiatica vol. 7: 1–227 ilmestyi 25.8.2017. Ensimmäinen artikkeli, tekijöinä Benito Tan, Daniel Norris ja **Timo Koponen**, on kolmas ja viimeinen osa Länsi-Melanesian Sematophyllaceae-heimosta (kaikkiaan 23 sukua ja 80 lajia). Siinä muun muassa kuvataan tieteelle uutena Splachnaceae-heimon tutkijalle **Aune Kuposelle** omistettu laji, *Rhaphidorrhynchium auneae*. Artikkelissa on sukumäärityskaava ja lopullinen lajiluettelo viitteineen.

Kiinan Hunanin maakunnan sammalten taksonomiaa, kasvupaikkoja ja levinneisyyttä selvitetään kuudessa artikkelissa. **Sinikka Piippo** esittää perustiedot kaikkiaan seitsemästä maksasammalheimosta (Makinoaceae, Pallaviciniaceae, Pelliaceae, Lepidoziaceae, Pseudolepicoleaceae, Trichocoleaceae ja Neotrichocoleaceae (9 sukua ja 17 lajia) ja lisätietoja kahdesta heimosta (Cephaloziaceae ja Cephaloziellaceae, 2 sukua ja 2 lajia). Philip Sollman ja Timo Koponen esittelevät Pottiaceae-heimon (21 sukua, 56 lajia), **Johannes Enroth** ja Timo Koponen Neckereaceae-heimon (8 sukua, 24 lajia) ja Miyabeaceae-heimon (1 suku, 1 laji) ja Benito Tan ja Timo Koponen Sematophyllaceae-heimon (10 sukua, 23 lajia).

Viimeisessä artikkelissa Timo Koponen esittää selvityksen Malesiassa esiintyvistä Mniaceae-heimon lajistosta (3 sukua, 10 lajia). Artikkelissa on lopullinen luettelo vuonna 1964 aloitetun Mniaceae-heimon revision tuloksesta: maailmassa on 9 (tai 8, ks. alla) sukua ja 73 lajia. Osa 7 on omistettu viime vuonna kuolleelle Benito C. Tanille, alkaa hänen valokuvallaan ja päättyy nimeen *Orthomnion tanii* T.J. Kop., *nom. nov.* — Timo Koponen

Mniaceae -heimon sukujen lukumäärä oli jo vakiintunut yhdeksäksi, mutta Koposen ja Yun (2016) DNA-tuntomerkkejä käyttävä tutkimus osoitti, että suvut *Plagiomnium* ja *Orthomnion* muodostavat monofyleettisen ryhmän. *Orthomnion* on vanhempi nimi kuin *Plagiomnium*, joten kaikki *Plagiomnium*-lajit kombinoitiin *Orthomnion*-sukuun. Nyt on kuitenkin tehty ehdotus, että *Plagiomnium* konservoitaisiin *Orthomnionia* ja *Orthomniopsisista* vastaan. Jos ehdotus hyväksytään, vältymme käyttämästä nimiä sellaisia kuin *Orthomnion cuspidatum* ja *O. affine*! — Timo Koponen

Rhabdorrhynchium auneae B.C. Tan et al.

Väitöskirja Karjalankannaksen jäkälistä

Englanniksi translitteroituna: Stepanchikova, Irina S. 2017: Likhenoflora yuzhnoy chasti Karel'skogo peresheyka v istoricheskoy perspektive. 467 pp., Cand. Biol. Sci. thesis, Leningrad State University. — Avtoreferat 22 pp. (Karjalankannaksen eteläosan jäkäläkasvisto historiallisessa perspektiivissä).

Irina Stepanchikova Pietarin valtionyliopistosta on vierailut Helsingin kasvimuseossa lukuisia kertoja viimeisten 12 vuoden aikana, kun hän on tehnyt väitöskirjaansa Karjalankannaksen eteläosan jäkälistä ja likenikolisista sienistä. Perustuuhan suuri osa hänen tutkimuksestaan suomalaisten keräämiin näytteisiin vuosilta 1853–1940 ja 1960–2010. Hän tai hänen kollegansa ovatkin annotoineet jokseenkin kaikki museomme jäkälänäytteet Karjalankannakselta ja muualtakin Leningradin alueelta, myös itäisiltä Suomenlahden saarilta. Hän tarkisti myös Turun, Upsalan ja Tukholman herbaariot. Monet specialistit ovat osallistuneet määrittästyöhön. Tutkimus kuuluu Suomen ja Venäjän yhteistyöprojektiin *Lichens and allied fungi of the Leningrad Region*, jota on osaksi rahoittanut Suomen ympäristöministeriö.

Hän puolustaa väitöskirjaa Komarov-instituutissa Pietarissa 29.11.2017.

Tutkimusalue on lähes sama kuin perinteinen kasvistoprovinsi Isthmus karelicus

(Karjalankannas) plus sen eteläpuolinen alue Nevajokeen asti (eli I. Hiitosen ehdottama Isthmus ingricus).

Pohjoisrajana on varsinaisesti ”oikea” Fennoskandian kaakkoisraja (prekambrisen peruskallion näkyminen maan pinnalla). Tutkimusalueella peruskallion ilmoitetaan olevan keskimäärin 140 metrin syvyydessä (lisäksi on paljon siirtolohkareita). Käytännön syistä suomalaiset ovat pitäneet vanhaa Suomen valtakunnanrajaa (Rajajoki ym.)

Fennoskandian rajana. Kuten Venäjällä on tapana, väitöskirja ei ole painettu teos, paitsi sen lyhennelmä eli autoreferaatti (22 s.), joka sekun on virallisesti käsikirjoitus. Se on biologisten tieteiden kandidaatin väitöskirja, joskin tällaista kandidaattia ulkomailla tavataan nimittää tohtoriksi. Ehkä tämä väitöskirja vielä painetaankin, kuten hänen kollegojensa Elena Glazkovan (2001) ja Anna Doroninan (2007) väitöskirjat Leningradin alueen kasveista,

Tutkimusalueelta tekijä on löytänyt 532 lajia jäkälää tai niillä kasvavia sieniä. Niistä 305 on alueelle uusia ja 12 koko Venäjällekin uusia. Luvut jo ilmaisevat, että hän on tehnyt erittäin perusteellista työtä ja on saavuttanut epätavallisen hyvän lajintuntemuksen. Kustakin lajista on väitöskirjassa tarkat levinneisyystiedot ja kasvupaikkatiedot viitteineen. Suuri osa perustuu häneen omiin kenttähavaintoihinsa. Yleiset osat käsittelevät mm. ilmansaastumisen ja muun ihmisen toiminnan vaikutuksia jäkälistöön aina 1700-luvulta alkaen.

Väitöskirjan lisäksi Stepanchikova ym. (2017; ks. Uusia julkaisuja yllä) äsken julkaisivat Suomeen aiemmin kuuluneen **Tytärsaaren** (Bol'shoy Tuters) **jäkäläluettelon**. Tänä vuonna Stepanchikova kävi Lavansaarella (engl. Moshchnyy Island) tutkimassa jäkälää ja hänen kollegansa ovat paljon selvittäneet Suursaaren (Gogland) lajistoa. Lisäksi hän on useita kertoja ollut Kamtšatkalla. Mainittakoon, että valtaosa hänen Tytärsaaren näytteistään on lahjoitettu Helsingin kasvimuseoon, joskin muu aineisto on joko Komarov-instituutissa (LE) tai Pietarin yliopiston kokoelmissa (LECB). — Teuvo Ahti

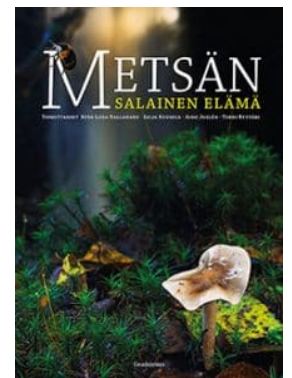
Esiintymisiä

Salo, Pertti: *Sadat syöneet itselleen vieraita sieniä*. Lehtihaastattelu, Helsingin Sanomat, 2.9.

Salo, Pertti: *Sienipäivä*. Eläinlääketieteen VI-vuosikurssi. Vihti, Orionin Tuohilammen koulutuskeskus, 22.9. Sienipäivä kuuluu opiskelijoiden elintarvikehygienan opintoihin pakollisena suorituksena.

Palkittu

Teos **Metsän salainen elämä** sai **Tiedonjulkistamisen valtionpalkinnon 2017**, 15 000 euroa, 15. syyskuuta. Kirjoittajina on lukuisia luomuslaisia, kasvitieteen yksiköstä Tea von Bonsdorff (Sienet kertovat enemmän), Xiaolan He & Sanna Laaka-Lindberg (Rusorahtusammal ja sen kaverit, Hitupihtisammalta etsimässä), Annina Launis & Leena Mylly (Eläkö tuo pilkku?) ja Soili Stenroos (Sammalten pienet sienivieraat).

Sieninäyttely aina vain suosittuampi

Luomuksen ja Suomen Sieniseuran yhteinen sieninäyttely järjestettiin 10.–11. syyskuuta Kaisaniemen puutarhan kasvihuoneilla. Sienisatotilanne oli hyvä ja pöydät olivat täynnä tuoreita sieniä. Jäkäläitä oli esillä kasvihuoneiden alakerrassa. Kasvitieteen yksikön **virikistyspäivä** näyttelyä edeltävänä perjantaina suuntautui Vaakkoin alueelle Vihdin ja Espoon rajoille. Sää suosi meitä ja saimme kerättyä sieniä näyttelyäkin varten. Näyttelyssä tehtiin huima ennätys sunnuntaina 10.9., jolloin kävijöitä oli 1 600! Maanantaillekin riitti vielä 1 043 kävijää. Maanantaina näyttelyyn tutustui useita koululuokkia. Luomuksen kirjoja myytiin näyttelyn aikana reilut kaksi sataa. Tiistaina näyttelyä käytettiin Luomuksen Sienituntemus-kurssin opetuksessa. — *Tea von Bonsdorff*

◀ Jäkälät ja jäkälätuotteet kiinnostivat myös. Kuva Saara Velmala.

▲ Jättikuukunen (*Langermannia gigantea*) oli jo toista kertaa näyttelyn suosikki. Luomuslainen Olli Raitio toi sienen Käpylästä. Jättikuukunen kasvaa typpipitoisissa paikoissa, kuten nurmikoilla ja laitumilla hyvin paikoittaisesti. Kuvassa oikealla takana näkyy harvinainen herkku, kukkakaalimainen kurttusieni (*Sparrassis crispa*). Erinomaisena ruokasienenä tunnettu kurttusieni on harvinaisheko vanhojen mäntyjen juuriloinen. Kuva Mikko Veräjänkorva.

◀ Virikistyspäivän tunnelmapaloja erämaisestä Vaakkoista (Helsingin kaupungin ulkoilualue). Museomestarit Pirkko Piirainen ja Pertti Salo. Kuvat Xialoan He

▼ Tea von Bonsdorff ja intialainen post doc -tutkija Gaurav Sablok.

◀ 'Tikku' punavyöseitikin (*Cortinarius armillatus*) varressa osottautui jäkälämittarin toukaksi (*Cleorodes lichenaria*).

◀ Hieno isohaperosaalis (*Russula paludosa*).

▼ Kämmenlammen laavulla on rauhallinen tulistelupaikka (oma kokki on hyvä reissussa).

Ystävätalkoot Kumpulassa

Kumpulän puutarhan kesäkausi on päättymässä 30.9. Seuraavalla viikolla **torstaina 5.10.** puutarhan ystävät kokoontuvat auttamaan puutarhan syystöissä. Ohjelmaan sisältyy ainakin perinteinen lääkekasvi- ja hyötykasviosastojen tyhjennys. Talkoisiin voi tulla liukuen kello 15 alkaen, töitä tehdään noin 18.30 asti. Talkookahvit nautitaan kello 17. Puutarhan portti on periaatteessa suljettu, mutta se on raollaan talkoolaisille. Työkalujen ja suojakäsineiden jako ja töihin opastus tapahtuu hyötymaan yläkulmalla. Tervetuloa kaikki, sopivaa työtä löytyy jokaiselle, ja kaikki käsiparit ovat tervetulleita! Mukaan iloinen talkoomieli ja säänmukaiset työvaatteet! Raitiovaunut 6 ja 8, Paavalin kirkon pysäkki.

Villejä erikoisuuksia

Näive kesti mylläyksen

Kaisaniemen lohkossa 144 on kasvanut 1990-luvulta saakka happomarjannäive (*Orobancha lucorum*). Ensimmäisen kerran loiskasvi havaittiin syksyllä 1993 ja on siitä lähtien tavattu vuosittain hyvinvoivana ja aina vain runsaampana. Isäntäkasvit happomarjapensaat (*Berberis*), joita on lohkossa useita eri taksoneita, eivät ole näyttäneet kärsivän näiveestä. Pertti Uotila kirjoitti vuonna 1999 Lutukassa: ”Happomarjannäivettä ei ole istutettu tai kylvetty sen enempää tähän kohtaan kuin muuallekaan puutarhaan. Selvittämättä jää, onko se kulkeutunut istutettujen happomarjojen taimien tai jonkin muun kasvin mukana, vai onko tuuli kuljettanut pölynkeveät siemenet paikalle.” Uotilan mukaan happomarjannäive on kotoisin Keski-Euroopan vuoristoista ja kasvaa usein tulokkaana kasvitieteellisten puutarhojen happomarjoilla, lähialueillamme ainakin Liettuan Vilnassa.

Viime vuonna lohkon 144 pohjoisosaan rakennettu sammalpuutarha haluttiin laajentaa ulottumaan myös happomarjojen alueelle, joten sieltä poistettiin kesän alussa pintakasvillisuus ja tuotiin tilalle savi-turve-sammalkerros. Työ pyrittiin tekemään varovasti vahingoittamatta näivettä (joka siihen aikaan oli vielä näkymättömissä), ja siinä onnistuttiin hyvin. Alue on alkanut sammaloitua toivotusti, eikä näive ole moksiskaan. — LH

- Uotila, P. 1999: Näiveitä Helsingin yliopiston kasvitieteellisessä puutarhassa Kaisaniemessä. – Lutukka 15(1): 13-15.

Keltanolle suojelualue

Kaisaniemen puutarhan varmaan läpikotaisin tunteva entinen ylipuutarhuri **Pentti Alanko** ihmetteli viitiseentoista vuotta keltanoa (*Hieracium*), joka kasvoi kasvimuseorakennuksen pääsisäänkäynnin puoleisessa rinteessä syreenien suojassa. Kukaan ei tuntunut tietävän, mikä kasvi oli, ja mistä se oli peräisin. Varmaankin kyseessä oli joku historiallisten kartano- ja muiden puistojen viljelyjäänteistä (niin sanottu puistokeltano). Kymmenisen vuotta sitten Pentti kääntyi keltanoiden huippuasiantuntijan, Luomuksen intendentin **Alex Sennikovin** puoleen. Kasvin salaperäistä olemusta tutkiessaan Alexille selvisi, että se ei kuulu puistokeltanoihin, sitä ei ole koskaan ilmoitettu mistään sen kaltaisesta ympäristöstä, eikä ylipäätään mistään muualtakaan luontaisen alueensa ulkopuolelta. Keltano on Ranskasta kuvattu *Hieracium umbrosum*, hyvin harvinainen Euroopan vuoristometsien asukki.

Oikea helmi siis Kasviksen nurmikolla, mutta valitettavasti puutarhurit sen arvoa tuntematta toistuvasti parturoivat kasvuston sileäksi. Tästä huolestuneena Alex ryhtyi pelastustoimiin ja perusti omin käsin aidatun keltanonsuojelualueen. Hän myös rakensi uudelleen kasvupaikan luonteen rudaattimaasta metsäkasvillisuudeksi kitkemällä sitkeitä, mätästäviä seuralaisia kuten peurankello, koiranheinä ja nurmilauha, ja kylvämällä tilalle esimerkiksi luonnosta kerättyä lehtonurmikkaa. Pelastustoimet onnistuivat ja keltano kukoistaa syreenien alla puolivarjossa noin tusinan yksilön kasvustona. Nytemmin alue on rauhoitettu parturoinnilta ja asianmukaisesti kyltitetty. Mutta edelleen salaisuutena säilyy kasvin tulo puutarhaan. Vahvin arvelu kohdistuu jonkun tuntemattoman botanistin joskus tuntemattomana aikana tekemään kylvöön. — LH

Kuva 26.7.2017 LH

Kuvat 28.7.2017 LH

Ketun ilta-ateria

Viime sunnuntain ilta-auringossa repolainen rapsutteli itseään kaikessa rauhassa aivan 'keltanonsuojelualueen' tuntumassa kasvimuseorakennuksen eteläpuolen rinteessä. Sitten se muina kettuina jolkotti matkoihinsa arboretumiin päin – ja kohta jo herkutteli kanipaistilla orapihlajien alla. Ihmisten läheisyys ei näyttänyt häiritsevän ateriointia lainkaan. Kaupunkilaiskettua ei ole kuulemma usein nähty puutarhalla, lienee ollut satunnainen kävijä. — LH

Koivet oikosenaan, niin sanotusti. Kuvat 17.9.2017 LH